

[Bolvig]

af de udenrigspolitiske forhold i verden af i dag. Det, at verden ikke siden 1945 har været kastet ud i et ragnarok, er naturligvis et resultat, som kan glæde enhver, men bortset herfra tegner billedet, i hvert tilfælde set med det radikale venstres øjne, sig dystert og mørkt, for i store dele af verden krænkes som bekendt de mest elementære menneskerettigheder, og det er vanskeligt at få øje på virkelige fremskridt.

Den optimisme, som greb de fleste ved konferencen om sikkerhed og samarbejde i Helsingfors i 1975, er jo afløst af en dyb skuffelse. Sovjetunionen og dens lydlande har undladt at leve op til de afgivne løfter, og ikke meget tyder på, at den igangværende konference i Jugoslaviens hovedstad vil lette kårene for underkuede borgere på den anden side af jerntæppet.

Vi må forlange, at østlige statslederes smukke talemåder efterfølges af handlinger, og vi må være interesseret i at bakke præsident Carters menneskerettighedskampagne op i fuldt mål. Det er overraskende, synes jeg, at de europæiske lande og herunder Danmark har forsøgt at dæmpe denne amerikanske politik.

Naturligvis bør Danmark uddybe dialogen og samarbejdet med de enkelte østlande, bl. a. gennem de af ministeren fremhævede besøgsudvekslinger. Men jeg håber ikke, at udenrigsministeren som vært eller som gæst undlader at udtale enhver danskers afsky for de uhyrlige automatiske dødsmaskiner, der f. eks. er opstillet langs Østtysklands grænser.

Ministeren nærer forventninger til FN's særlige samling om nedrustning i maj-juni næste år. Jeg håber ikke, ministeren og alle danske skuffes, for våbenkapløbet har, som også hr. Gert Petersen var inde på, jo antaget et grotesk og fuldstændig uhyrligt omfang. Ifølge fredsforskningsinstituttet i Stockholm brugtes der i 1976 ca. 2.000 mia kr. til militære formål, og det er oven i købet et beløb, som NATOs eksperter anser for at være alt for lavt. Eller målt i faste priser er verdens militærudgifter tredoblet siden 1950 og tredivedoblet siden århundredskiftet.

2.000 mia kr. er eksempelvis mere, end der ofres på uddannelse overalt på vor hærgegede jordklode, og ca. dobbelt så meget, som der anvendes på hospitaler, lægehjælp og anden sundhedstjeneste overalt på jordkloden. De militære udgifter svarer omtrent til $\frac{1}{3}$ af det

samlede bruttonationalprodukt i de lande, der bebos af den fattigste halvdel af verdens befolkning. Tænk, hvis blot en lille del af dette beløb blev anvendt til at udrydde sult, sygdom og nød i den fattige verden, så er der ikke tvivl om, at verden havde færre spændinger.

Det er jo dybt tragisk, at 900 mill. mennesker lever i tilstande så usle, at de er hinsides enhver definition af menneskelig anstændighed. Absolut fattigdom er en tilværelse så begrænset af analfabetisme, fejlernæring, sult og sygdom, at den berøver sine ofre muligheden for at udnytte selv de arveegenskaber, hvormed de er født. Deres nød er så ekstrem, at den er en fornærmelse mod al menneskelig værdighed.

På den baggrund er det rystende, at de rige industrilandes bistand målt i procent af bruttonationalproduktet er gået ned siden 1960, hvor andelen var 0,52 pct. I dag er den kun 0,3 pct., og i 1980 vil andelen kun være 0,22 pct., hvis ikke vi ændrer vores politik i den rige verden. Her har Danmark en meget stor forpligtelse, og jeg håber, at vi snarest kommer op på de lovede 0,7 pct. Det er bitert at se, at vi endnu ikke har nået dette beløb.

De senere års mest opmuntrende og glædelige udenrigspolitiske begivenheder har så afgjort været EFs stadig nærmere samarbejde med Kina og de tre fascistiske regimers fald i Portugal, i Spanien og i Grækenland, men de nyetablerede demokratier er skrøbelige, især det i Portugal. Det må være en oplagt dansk interesse at hjælpe Portugal og ministerpræsident Mario Soares gennem de enorme problemer, som tynger landet, og som bringer det nyetablerede demokrati i livsfare. Vel hjælper Den internationale Valutafond, Tyskland og USA, men på betingelser, der nødvendiggør sociale nedskæringer i det land i Europa, hvor sociale forbedringer er aller mest tiltrængte. Hvor længe tror man det gamle regimes generaler ser på en øget uro og politisk uformåenhed inden indskriden? Ansvar er i høj grad EFs og dermed vort. Jeg håber, at udenrigsministeren vil arbejde for, at Portugal, Spanien og Grækenland optages i EF.

Anledningen til denne debat er jo udenrigsministerens stærkt omtalte udtalelser om de cubanske troppers tilstedeværelse i Angola. Det radikale venstre er helt enig med re-